

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานด้านการเผยแผ่การปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานในประเทศไทยนั้น ได้มีการเผยแผ่อย่างต่อเนื่อง และได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับจากพุทธศาสนิกชนทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากในสภาวะสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีแต่ความทุกข์ ความเร่าร้อน วุ่นวายสับสน อันเนื่องมาจากความเจริญทางวัตถุ ซึ่งทำให้พุทธศาสนิกชนพยายามที่จะหนีความทุกข์และความวุ่นวายต่างๆ โดยหันเข้ามาแสวงหาทางแห่งความพ้นทุกข์โดยการปฏิบัติธรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงด้านคุณภาพของสำนักปฏิบัติธรรมต่างๆ จากรายงานการวิจัยของดร.ณี ญาณวัฒนา และคณะพบว่า ผู้ดูแลผู้มาปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานยังมีประสบการณ์ในการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานน้อย ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาและให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่ผู้มาปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานได้^๑ สอดคล้องกับผลการศึกษาของบรรจง โสดาดี และคณะ ที่พบว่า แม้ว่าคณะสงฆ์จะได้มีการทบทวนหรือฟื้นฟูการบำเพ็ญกัมมัฏฐาน และมีนโยบายในการพัฒนางานปฏิบัติธรรมว่าด้วยการจัดตั้งสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดขึ้นมากก็ตาม แต่ก็ไม่ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจังแต่ประการใด สำนักปฏิบัติธรรมเท่าที่มีอยู่ยังขาดความเป็นเอกภาพ ขัดแย้งกันเอง^๒ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการของเจ้าสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด ที่ได้มีรายงานสรุปถึงจุดอ่อนของสำนักปฏิบัติธรรมต่างๆ ไว้ดังนี้ คือ ๑) ยังไม่มีการกำหนดคุณสมบัติ และมาตรฐานของสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด

^๑ ดร.ณี ญาณวัฒนา และคณะ, “ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด: ศึกษาเฉพาะกรณีวัดอัมพวัน อำเภोधมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี”, สกศ., (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๙.

^๒ บรรจง โสดาดี และคณะ, “การศึกษาแนวทางการพัฒนาสำนักปฏิบัติธรรมในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๑”, ในเอกสารประกอบการสัมมนาผลงานวิจัยนานาชาติ ครั้งที่ ๓ (พระพุทธศาสนา: ความรู้จริงและคุณภาพชีวิต), สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร : หจก. นิตยธรรมการพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๑๒๗.